

HOTĂRÂRE

3 aprilie 2025

Nr. XVI/1

mun. Chișinău

Cu privire la aprobarea rapoartelor privind activitatea Secțiilor de științe ale AȘM în anul 2024

În conformitate cu prevederile punctului 20, subpunctul 1) și punctului 29, subpunctul 3) din Statutul Academiei de Științe a Moldovei, aprobat de Adunarea generală a AȘM prin Hotărârea nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare), în cadrul Sesiunii a XVI-a a Adunării generale a AȘM din 3 aprilie 2025 au fost audiate și aprobate rapoartele privind activitatea Secțiilor de științe ale Academiei de Științe a Moldovei în anul 2024, prezentate de acad. Eva GUDUMAC, vicepreședinte al AȘM, conducător al Secției de științe ale vieții (domeniul medicină); acad. Ion TODERAȘ, adjunct al conducătorului Secției de științe ale vieții (domeniul agricultură, biologie și mediu); mem. cor. Svetlana COJOCARU, vicepreședinte al AȘM, conducător al Secției de științe exacte și ingineresti; mem. cor. Ion HADÂRCĂ, vicepreședinte al AȘM, conducător al Secției de științe sociale, economice, umanistice și arte.

Ca urmare a examinării rapoartelor privind activitatea Secțiilor de științe ale AȘM în anul 2024, precum și a luărilor de cuvânt ale membrilor Adunării generale a AȘM pe marginea acestora, Adunarea generală a Academiei de Științe a Moldovei **A CONSTATAT:**

I) În corespundere cu domeniile științifice, AȘM întrunește trei Secții de științe. La data de 31 decembrie 2024, în cadrul celor trei Secții au fost încadrate 117 persoane, dintre care în: Secția de științe ale vieții – 43 de membri (14 academicieni, 14 membri corespondenți, 15 membri desemnați); Secția de științe exacte și ingineresti – 39 de membri (13 academicieni, 11 membri corespondenți, 15 membri desemnați); Secția de științe sociale, economice, umanistice și arte – 35 de membri (9 academicieni, 11 membri corespondenți, 15 membri desemnați). Secțiile de științe reunesc 36 de membri titulari, 36 de membri corespondenți și 45 de membri desemnați – cercetători din domeniile corespunzătoare ale Secțiilor de științe, aleși prin concurs în anul 2023 pe un termen de 4 ani.

Conducerea Secțiilor de științe este asigurată de conducătorul și adjunctul conducătorului Secției. Conducătorul Secției de științe îndeplinește și funcția de vicepreședinte al AȘM. În anul 2024 a continuat procesul de alegere a conducătorilor Secțiilor de științe: în Secția de științe sociale,

economice, umanistice și arte a fost ales mem. cor. Ion Hadârcă (17 ianuarie); în Secția de științe ale vieții a fost aleasă acad. Eva Gudumac (25 ianuarie).

Secțiile de științe și-au exercitat, în anul 2024, atribuțiile în conformitate cu prevederile *Codului cu privire la știință și inovare* nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) și ale Statutului Academiei de Științe, aprobat prin Hotărârea Adunării generale a AȘM nr. I/2 din 24 ianuarie 2019 (cu modificările și completările ulterioare).

În anul 2024 Secțiile de științe au funcționat în conformitate cu Planurile de activitate, aprobate prin Hotărârea nr. 12 a Prezidiului AȘM din 29 ianuarie 2024, care au inclus organizarea audierilor publice ale rezultatelor implementării proiectelor din domeniile cercetării și inovării, finanțate de la bugetul de stat; aprobarea rapoartelor membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM; înaintarea și alegerea membrilor de onoare ai AȘM; organizarea conferințelor și simpozioanelor științifice pe domeniile de competență ale secțiilor; implicarea membrilor Secțiilor de științe în analiza politicilor în domeniu și elaborarea Raportului asupra stării științei pentru anul 2023 pe domeniile de competență; promovarea rezultatelor cercetărilor etc.

Membrii Secțiilor de științe ale AȘM s-au implicat activ în organizarea evenimentelor ce țin de domeniile de competență ale Secțiilor, precum și a manifestărilor comune: Ziua AȘM (12 iunie), Sărbătoarea Națională *Limba Noastră cea Română* (31 august), Congresul Mondial al Eminescologilor (31 august – 3 septembrie); Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare și lansarea Deceniului Internațional al Științelor pentru Dezvoltare Durabilă (2024–2033) în spațiul românesc, inițiativă proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite pe 25 august 2023, Gala Laureatilor Premiilor AȘM și Festivalul cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective”, ediția a III-a (12 noiembrie); Ziua Internațională a Femeilor și Fetelor cu activități în cercetare (8-9 februarie); webinarul cu participarea membrilor AȘM și a membrilor Academiei de Științe a Lituaniei (4 iulie 2024), Congresul Național al Istoricilor din România (28-30 august), Zilele europene ale patrimoniului cultural (19-20 septembrie) ș.a.

Membrii Secțiilor de științe ale AȘM și-au adus contribuțiile la editarea celor patru numere ale revistei „AKADEMOS”, a altor reviste naționale și internaționale, culegeri de articole, materiale ale conferințelor; au brevetat rezultatele cercetărilor științifico-practice.

Membrii Secțiilor de științe au participat la emisiuni televizate și radiofonice de popularizare a științei pe diverse tematici actuale și au publicat articole de popularizare a științei. Toate evenimentele organizate de Secțiile de științe ale AȘM sau în parteneriat cu Academia de Științe, s-au desfășurat în format mixt, cu prezență fizică în sălile academice și online, pe platforma ZOOM, au fost transmise online de către Institutul pentru Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI), Privesc.eu, și sunt disponibile pe paginile web ale instituțiilor respective.

Membrii Secțiilor de științe au contribuit la elaborarea și perfectarea rapoartelor de activitate ale Secțiilor de științe, Raportului AȘM și a Raportului asupra stării științei din Republica Moldova. În sesiunea a XIV-a a Adunării generale a AȘM din 12 martie 2024 au fost aprobate rapoartele conducătorilor Secțiilor de științe privind activitatea în anul 2024. În cadrul Sesiunii a XV-a a Adunării generale din 15 mai 2024, a fost audiat Raportul privind activitatea AȘM în 2023, audiat și aprobat Raportul asupra stării științei din Republica Moldova în anul 2023. Adunările generale ale Secțiilor de științe ale AȘM privind raportarea activității în anul 2024 au avut loc în luna februarie 2025.

La 12 martie 2024 a fost organizată Adunarea generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți, în cadrul căreia au fost aleși trei membri de onoare ai AȘM: acad. Ioan Dumitrache, secretar general al Academiei Române (înaintat de Secția de științe exacte și ingineresti); acad.

Dumitru Murariu, vicepreședinte al Academiei Române, dr., prof. univ. Norina Consuela Forna, Facultatea de Medicină Dentară a Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași (înaintați de Secția de științe ale vieții).

În anul 2024 Secțiile de științe ale AȘM au organizat procesul de audiere publică a rezultatelor cercetării: în februarie 2024 au fost examinate proiecte din cadrul Programului de stat, etapa 2024, și rapoartele finale privind Programul de stat (2020–2023), proiecte bilaterale; proiecte din programul „Știința Deschisă”. În ședințele Comisiei mixte a Academiei de Științe a Moldovei și Agenției Naționale pentru Cercetare și Dezvoltare (președinte al comisiei dr. hab. Liliana Condraticova), au fost audiate rapoartele privind executarea proiectelor de inovare și transfer tehnologic. În decembrie 2024 Secțiile de științe au examinat proiecte din cadrul programelor „Stimularea excelenței în cercetare”, „Tineri cercetători” (cu începere din ianuarie 2024) și „Tineri cercetători” pentru anii 2024–2025 (cu începere din iulie 2024), Proiecte moldo-turce, Programul „Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”, proiecte multilaterale, precum și alte tipuri de proiecte. Transmisiunea online a fost asigurată de IDSI, avizele consultative ale Secțiilor de științe și ale Comisiei mixte AȘM-ANCD sunt disponibile pe pagina web a AȘM.

Rapoartele membrilor Secțiilor de științe ale AȘM pe anul 2024 au stat la baza rapoartelor conducerii Secțiilor de științe privind activitatea managerială în anul 2024, precum și dezvoltarea științei în domeniile de competență, care au fost audiate și aprobate în ședințele Adunărilor generale ale Secțiilor de științe. Rapoartele conducătorilor Secțiilor de științe pe domeniile de competență, audiate și aprobate în cadrul Sesiunii a XVI-a a Adunării generale a AȘM din 3 aprilie 2025, vor sta la baza raportului privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2024.

În anul de referință, Secția de Științe sociale, economice, umanistice și arte a organizat Concursul pentru decernarea premiilor AȘM pentru realizări științifice valoroase obținute în anii 2022–2023, Premiului pentru tineri cercetători pe domeniile de competență, precum și Concursul pentru promovarea științei în mass-media în anul 2023. Gala Laureatilor Premiilor AȘM a avut loc la 12 noiembrie, de Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare.

Asigurând legăturile de cooperare cu ministerele de profil și alte instituții, Secțiile de științe au avizat proiecte de acte normative și legislative, au perfectat răspunsuri la scrisori, strategii și alte documente, la solicitarea instituțiilor și organizațiilor, precum Cancelaria de Stat, Guvernul Republicii Moldova, Poșta Moldovei, Banca Națională a Moldovei, Agenția Proprietății Publice, Consiliul Superior al Procurorilor, ANCD, ANACEC, ambasade și au dezvoltat cooperarea la nivel internațional cu Academia Română, alte academii din spațiul european, institute de cercetare, universități din străinătate.

La 28 noiembrie, în contextul împlinirii la 15 ianuarie 2025 a 175 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu, Academia Română și Academia de Științe a Moldovei au lansat inițiativa cu privire la declararea anului 2025 drept „Anul Eminescu”, aprobată ulterior prin Hotărâre de Guvern și Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova.

În data de 19 decembrie a fost organizată ședința de totalizare a anului științific, în cadrul căreia au fost apreciate cele mai importante realizări ale membrilor AȘM și ale cercetătorilor din Republica Moldova.

Planurile de activitate ale Secțiilor de științe pentru anul 2024 au fost îndeplinite, fiind realizate o serie de acțiuni în afara planurilor aprobate inițial.

II) În anul 2024 activitatea Secției de științe ale vieții (SȘV), a inclus următoarele activități:

La data de 31 decembrie 2024, SȘV întrunea 43 de membri: 14 membri titulari, 14 membri corespondenți și 15 membri desemnați. Conducerea Secției a fost asigurată de conducătorul Secției acad. Eva Gudumac; acad. Ion Toderaș (adjunctul conducătorului); secretarul științific al Secției – dr. Gabriela Romanciuc (domeniul biologie, agricultură și mediu) și dr. Leonid Chișlaru (domeniul medicină). Biroul Secției a fost actualizat în următoarea componență: acad. Eva Gudumac, acad. Ion Toderaș, acad. Maria Duca, acad. Stanislav Groppa, dr. hab. Ina Palii, dr. Leonid Chișlaru, dr. Gabriela Romanciuc.

Managementul activității științifice și inovaționale în cadrul SȘV s-a realizat prin convocarea ședințelor operative ale membrilor Adunării Generale și membrilor Biroului SȘV. Membrii SȘV s-au întrunit în 9 Adunări generale și 3 Adunări ale membrilor titulari și membrilor corespondenți, fiind examinate 12 hotărâri; aprobate rapoartele de activitate ale membrilor AȘM; selectate profilurile științifice și stabilit numărul de locuri pentru alegerea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM, înaintate personalități notorii pentru alegerea în calitate de membri de onoare ai AȘM.

În cadrul a 16 ședințe ale Biroului SȘV au fost analizate și aprobate 88 de hotărâri, examinate 62 de dosare pentru conferirea distincțiilor AȘM, 50 de avize la documentele parvenite din partea Cancelariei de Stat, Guvernului, Ministerului Sănătății, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerului Mediului, Agenției de Mediu, Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor. În cadrul Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai SȘV din 12 martie 2024 au fost aprobate rapoartele de activitate pentru anul 2023.

SȘV a organizat audierile publice ale rezultatelor științifice obținute în 96 de proiecte din cadrul Programului de Stat pentru anul 2023 și 96 de proiecte pentru anii 2020–2023, 9 proiecte bilaterale, 3 proiecte de inovare și transfer tehnologic și 2 proiecte din Programul „Știința Deschisă”. De asemenea, au fost audiate rezultatele științifice la 10 proiecte din cadrul concursului „Stimularea excelenței în cercetare” (2024–2025), 17 proiecte din cadrul concursului „Tinerii Cercetători”, 3 proiecte bilaterale, 1 proiect multilateral, 6 proiecte din cadrul concursului „Reziliența Republicii Moldova la situații de criză”, 9 proiecte de inovare și transfer tehnologic.

Membrii SȘV au fost antrenați în funcționarea a 4 platforme științifice: „Securitatea ecologică în contextul modificărilor accelerate de mediu” (coordonator mem. cor. Elena Zubcov); „Securitatea Alimentară și Siguranța Alimentelor” (coordonator mem. cor. Rodica Sturza); „Accidente vascular cerebrale” (coordonator acad. Stanislav Groppa); „Coronavirusul de tip nou SARS-CoV-2 și interferența cu alte maladii” (coordonator acad. Eva Gudumac). SȘV a organizat 16 întruniri științifico-practice și a contribuit la desfășurarea mai multor manifestări științifice: Ziua Internațională a femeilor cu activități în domeniul științei (8-9 februarie); masa rotundă, consacrată aniversării a 90-a de la nașterea mem. cor. Ion Dediu (21 iunie); teleconferință dedicată omagierii membrului de onoare al AȘM, prof. Rattan Lal cu prilejul împlinirii a 80 de ani de la naștere (5 septembrie); masă rotundă consacrată a 100 de ani de la nașterea acad. Gherman Valuico, 130 de ani de la nașterea mem. cor. Petru Ungurean și 100 de ani de la nașterea prof. Vasile Zincenco (20 septembrie); Ziua Internațională a Științei pentru Pace și Dezvoltare (12 noiembrie); Conferința științifico-practică cu participare internațională, consacrată aniversării a 110-a de la nașterea acad. Natalia Gheorghiu „Anomaliile congenitale și afecțiunile chirurgicale la copii. Probleme. Perspective” (29-30 noiembrie); Conferința științifico-practică cu participare internațională „Copilul

prematur – realități și perspective în conduita medicală multidisciplinară” (28 noiembrie) cu editarea volumului materialelor ș.a.

SȘV a organizat o serie de lecții publice: prof. Rattan Lal (Centrul pentru Managementul și Sechestrarea Carbonului, Universitatea de Stat din Ohio, USA), Laureat al Premiului Nobel pentru Pace (2007) și al Premiului Mondial pentru Alimentație (2020), membru al Consiliului Internațional pentru Dezvoltare în Alimentație și Agricultură a susținut online prelegerea academică „Agricultura, securitatea alimentară, sănătatea solului și încălzirea globală” (5 martie); dr. hab. Valerian Cerempei, UTM, a susținut prelegerea „Ingineria agrară: măsuri de adaptare și opțiuni de atenuare a schimbărilor climatice” (12 aprilie). În perioada 19-21 mai 2024, mem. cor. Boris Boincean a participat la Congresul Mondial al Societăților Științei Solului, la Florența, Italia, consacrat centenarului de la fondare, în cadrul căruia Societățile Științei Solului din Canada și din Polonia au înaintat propunerea de recunoaștere și inaugurare, la nivel mondial, a Cernoziomului Tipic din stepa Bălțiului în calitate de Sol al Anului 2024. La 29 mai SȘV a AȘM, în parteneriat cu Institutul pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu „Ernest Lupan”, în calitate de membru al Consorțiului de implementare și de Centru de asistență tehnică al Uniunii Europene pentru laboratoare vii și faruri (Living Labs and Lighthouses) în proiectul NATI00NS, a organizat evenimentul dedicat promovării misiunii Uniunii Europene „A Soil Deal for Europe” privind crearea a 100 de laboratoare vii și faruri (Living Labs and Lighthouses).

În anul 2024 membrii SȘV au participat la emisiuni radio și TV, au valorificat editorial rezultatele cercetărilor în peste 500 de publicații științifice și de popularizare a științei. Planul de activitate al SȘV pentru anul 2024 a fost îndeplinit integral.

III) Activitatea Secției de științe exacte și ingineresti (SȘEI) în anul 2024 s-a axat pe realizarea atribuțiilor Secțiilor științifice, prevăzute de Codul pentru știință și inovare și de Statutul AȘM, în particular pe următoarele activități: contribuții la elaborarea raportului asupra stării științei, cu reflectarea politicilor elaborate în domeniile cercetării și inovării și a modului de implementare a acestora la nivel național; promovarea dezvoltării științei la nivel național în domeniul de competență; organizarea, la solicitarea organelor centrale de specialitate ale statului, cu participarea părților interesate, a audierilor publice ale rezultatelor din cadrul proiectelor de cercetare și inovare în domeniul de competență.

Atribuțiile respective au fost exercitate de Adunarea Generală a SȘEI (13 membri titulari, 11 membri corespondenți și 15 membri desemnați) și de Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai SȘEI, precum și de către conducerea și Biroul Secției.

În anul 2024 au fost organizate 3 ședințe ale Adunării Generale a SȘEI, 3 ședințe ale Adunării Generale a membrilor titulari și membrilor corespondenți ai Secției și 15 ședințe ale Biroului SȘEI pentru coordonarea activității Secției, aprobarea rapoartelor de activitate ale membrilor AȘM; selectarea de profiluri științifice și stabilirea numărului de locuri pentru alegerea membrilor titulari și membrilor corespondenți ai AȘM, înaintarea unor personalități notorii pentru alegerea membrilor de onoare ai AȘM. Au fost organizate 7 ședințe ale Adunării Generale a SȘEI pentru audierea rapoartelor privind proiectele de cercetare din cadrul Programului de Stat pentru anii 2020–2023 (etapa anului 2023 și rapoartele finale), proiectele bi-laterale, proiectele din oferta *Știința Deschisă* (2021–2023), proiectele de cercetare din cadrul concursurilor „Proiecte bilaterale moldo-turce”, „Stimularea excelenței în cercetare”, „Reziliența Republicii Moldova la situații de criză” și „Tinerii Cercetători” (etapa anului 2023). În total, au fost audiate 67 de rapoarte privind proiectele de cercetare, pentru care au fost pregătite avizele consultative ale Secției.

Au fost elaborate avize pentru mai multe documente, la solicitarea ministerelor și a Cancelariei de Stat. Au fost pregătite 3 avize pentru programe naționale și internaționale, 4 avize pentru documentele parvenite de la ministere, 12 scrisori de delegare a experților AȘM în grupuri de lucru la ministere și conlucrarea cu alte organizații, și 5 scrisori de răspuns la petiții. Conducătorul Secției mem. cor. Svetlana Cojocaru a colaborat cu MEC la elaborarea Regulamentului cu privire la evaluarea programelor instituționale de cercetare ale organizațiilor de drept public din domeniile cercetării și inovării, care beneficiază de finanțare instituțională, a elaborat propuneri privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 222 din 28.04.1993 „Cu privire la retribuirea muncii specialiștilor încadrați în procesul de atestare a cadrelor științifice, didactice, a membrilor Comisiei Medicamentului, Comitetului Național de Expertiză Etică a Studiului Clinic și altor comisii de experți”, a susținut propunerea Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova de înaintare a amendamentului la Legea bugetului pentru anul 2025 cu privire la majorarea sporului lunar pentru titlul de doctor în științe și de doctor habilitat, a fost președinte al panelului ANCD pentru evaluarea proiectelor de cercetare, depuse la concursuri pe Prioritatea V „Tehnologii inovative, energie sustenabilă, digitalizare”. Adjunctul conducătorului Secției mem. cor. Veaceslav Ursachi a participat în calitate de reprezentant al AȘM în cadrul Consiliului Național de Metrologie, membru al Consiliului infrastructurii naționale de date spațiale, expert în cadrul grupului de lucru pentru elaborarea Programului național CBRN, expert în cadrul grupului de lucru 10 la elaborarea Programului Național pentru aderarea Republicii Moldova la UE, membru al grupului de lucru pentru elaborarea propunerilor de modificare a Regulamentului cu privire la modul de acordare a Bursei de excelență a Guvernului și a Bursei pe domenii științifice pentru studenți-doctoranzi, membru al delegației Republicii Moldova la a XII-a reuniune a Comisiei interguvernamentale moldo-române de cooperare economică.

SȘEI a organizat prelegerea publică a prof. Klaus Mainzer „Inteligența artificială în știință și în educație” (19 decembrie); masa rotundă „Academicianul Alexei Simașchevici la 95 de ani” (27 iunie); masa rotundă „Academicianul Ion Bostan la 75 de ani: Drumul vieții în creația inginerescă” (31 iulie); simpozionul științific „Nicolae Donici și astronomia pe meleaguri moldovene” (11 septembrie). Membrii SȘEI au participat la organizarea Festivalului cercetării și inovării „Știința pentru pace și dezvoltare: creativitate, experiență, perspective” (12 noiembrie). La Biblioteca Academiei Române a avut loc lansarea cărții „Contribuții academice ale prof. univ. Gheorghe Duca, membru de onoare al Academiei Române” (3 decembrie).

Activitatea SȘEI a decurs într-o strânsă colaborare cu institutele de cercetare și universitățile (facultățile) cu profil ce corespunde domeniilor științifice ale Secției. Planul de activitate al SȘEI pentru anul 2024 a fost îndeplinit integral, fiind realizate o serie de acțiuni în afara planului aprobat inițial.

IV) Secția de științe sociale, economice, umanistice și arte (SȘSEUA) s-a axat în anul 2024 pe realizarea atribuțiilor Secțiilor științifice, prevăzute de Codul pentru știință și inovare și Statutul AȘM.

La data de 31 decembrie 2024, SȘSEUA avea 35 de membri: 9 membri titulari, 11 membri corespondenți, constituind Adunarea Generală a membrilor titulari și membrilor corespondenți a SȘSEUA, și 15 membri aleși prin concurs din rândurile doctorilor habilitați și doctori la următoarele profiluri: economie, business, management, pedagogie generală, sociologie, demografie, drept privat, drept penal, jurnalism și comunicare, informații și securitate națională, istorie, etnologie, arheologie, științe ale limbajului, literatură, arte audiovizuale, culturologie. La 17 ianuarie 2024, în

cadrul Adunării generale a SŞSEUA, în calitate de conducător al Secţiei a fost ales mem. cor. Ion Hadârcă. Funcţia de adjunct al conducătorului SŞSEUA a AŞM a fost exercitată în anul 2024 de dr. hab., prof. univ. Aurelian Dănilă, iar cea de secretar ştiinţific – de dr. Natalia Procop.

În scopul soluţionării dezideratelor trasate, pe parcursul anului 2024, în cadrul domeniilor sociale, economice, umanistice şi arte au fost convocate 3 Adunări generale ale membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai SŞSEUA, în cadrul cărora au fost aprobate 3 hotărâri. Au fost convocate 11 Adunări generale ale membrilor titulari, membrilor corespondenţi şi membrilor desemnaţi ai SŞSEUA, la care au fost aprobate 12 hotărâri, aprobate rapoartele de activitate ale membrilor AŞM; selectate profilurile ştiinţifice şi stabilit numărul de locuri pentru alegerea membrilor titulari şi membrilor corespondenţi ai AŞM. Au fost convocate 9 şedinţe ale Biroului SŞSEUA, fiind examinate şi aprobate 249 de hotărâri privind activitatea ştiinţifică, inovaţională, managerială a SŞSEUA. Au fost elaborate avize pentru mai multe documente, la solicitarea ministerelor şi a Cancelariei de Stat.

În anul 2024 SŞSEUA a organizat Concursul pentru decernarea premiilor AŞM pentru realizări ştiinţifice valoroase obţinute în anii 2022–2023, a Premiului pentru tineri cercetători pe domeniile de competenţă şi a Premiului pentru promovarea ştiinţei în mass-media în anul 2023. Gala Laureatilor Premiilor AŞM a avut loc la 12 noiembrie 2024, în contextul Zilei Internaţionale a Ştiinţei pentru Pace şi Dezvoltare.

Membrii SŞSEUA au realizat audierea rapoartelor ştiinţifice a 45 de proiecte de cercetare din cadrul Programului de Stat pentru anii 2020–2023 (etapa anului 2023 şi rapoartele finale), 1 proiect bilateral, 3 proiecte din oferta pe Ştiinţa Deschisă (2021–2023), a concursurilor „Stimularea excelenţei în cercetare”, „Rezilienţa Republicii Moldova la situaţii de criză” şi „Tinerii Cercetători” (etapa anului 2023), pentru care au fost pregătite avizele consultative ale Secţiei.

SŞSEUA a organizat în anul 2024 o serie de conferinţe ştiinţifice, prelegeri publice, lansări de carte, evenimente culturale – Sărbătoarea Naţională *Ziua Limbii Române* (31 august) şi Congresul Mondial al Eminescologilor (ediţia a XIII-a), Conferinţele ştiinţifice internaţionale „Patrimoniul cultural de ieri – implicaţii în dezvoltarea societăţii durabile de mâine” (ed. IX–X), Ziua Internaţională a Muzicii (1 octombrie), masa rotundă „Tezaurul de aur al Băncii Naţionale a României de la Moscova – o creanţă mai veche de un secol” (15 noiembrie), conferinţa „Interferenţe româno-germane” în cadrul Festivalului internaţional „Zilele Muzicii Noi” (16 mai), Simpozionul ştiinţific „Ştefan cel Mare şi Sfânt – 520 de ani de nemurire ştefaniană” (2 iulie), simpozionul aniversar „Ion Gagim: lumea şi oamenii vieţii mele” (31 mai), lecţiile publice: „Treptele Unirii, de la Cantemir citire”, susţinută de acad. Andrei Eşanu (27 martie), „Separatismul, o ameninţare globală”, susţinută de dr. hab. Valeriu Cuşnir (27 septembrie) ş.a.

Activitatea SŞSEUA a decurs în colaborare cu institutele de cercetare şi universităţile cu profil ce corespund domeniilor ştiinţifice ale Secţiei. Planul de activitate al SŞSEUA pentru anul 2024 a fost îndeplinit integral, fiind realizate o serie de acţiuni în afara planului aprobat.

V) Luând în considerare cele menţionate, Adunarea generală a Academiei de Ştiinţe a Moldovei HOTĂRĂŞTE:

1. Se aprobă rapoartele privind activitatea Secţiilor de ştiinţe ale Academiei de Ştiinţe a Moldovei în anul 2024.

2. Se consideră realizaţi indicatorii de bază privind dezvoltarea ştiinţei în domeniile de competenţă.

3. Rapoartele privind activitatea Secțiilor de științe ale AȘM reflectă realizările atinse în anul 2024 de Secțiile de științe în domeniile de competență ale acestora, de membrii titulari, membrii corespondenți și membrii desemnați ai Secțiilor de științe.

4. Rapoartele privind activitatea Secțiilor de științe ale AȘM în anul 2024 se vor lua ca bază pentru redactarea Raportului privind activitatea Academiei de Științe a Moldovei în anul 2024.

5. Secțiile de științe ale AȘM vor realiza, în anul 2025, următoarele acțiuni:

- monitorizarea impactului reformei în domeniul cercetării;
- elaborarea propunerilor privind modificarea prevederilor Codului cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV din 15 iulie 2004 (republicat) în vederea revenirii institutelor de cercetare în cadrul AȘM;
- desfășurarea procesului de audiere publică a rapoartelor științifice de diferit tip (anuale și finale), finanțate din bugetul de stat;
- organizarea alegerilor membrilor noi ai AȘM în conformitate cu profilurile științifice determinate și înaintarea candidaturilor pentru alegerea membrilor de onoare ai AȘM;
- oferirea de expertiză științifică autorităților publice pentru activități strategice;
- identificarea mecanismelor de conlucrare cu organizațiile din domeniile cercetării și inovării și instituțiile de învățământ universitar pe profilul Secțiilor de științe ale AȘM;
- expunerea imparțială și obiectivă asupra calității cercetărilor efectuate de comunitatea științifică în cadrul proiectelor de cercetare și identificarea, în comun cu MEC, MC, ANCD, Ministerul Finanțelor ș.a., a mecanismelor de valorificare a impactului audierilor publice ale rapoartelor privind proiectele de cercetare asupra procesului de cercetare și inovare;
- organizarea manifestărilor științifice conform planurilor de activitate ale Secțiilor de științe pe domeniile de competență: științe medicale, științe agricole, biologie și mediu, științe exacte și ingineresti, științe sociale, economice, umanistice și arte;
- în contextul împlinirii a 175 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu și declarării anului 2025 drept „Anul Mihai Eminescu”, Academia de Științe a Moldovei în parteneriat cu Academia Română va desfășura un amplu program de acțiuni și manifestări culturale – sesiunea comună a celor două academii (15 ianuarie), organizarea unui ciclu de cercetări, care va continua în cursul Deceniului Internațional al Științelor pentru Dezvoltare Durabilă; organizarea unor ediții speciale ale Congresului Mondial al Eminescologilor, a Școlii de Vară pentru tineri cercetători, Zilei Culturii Naționale și a Sărbătorii Naționale „Limba noastră cea română”; editarea volumului de lucrări privind viața și opera lui Eminescu etc.;
- susținerea funcționării platformelor științifice și a comisiilor de specialitate ale AȘM;
- diseminarea și promovarea rezultatelor științifice ale comunității academice în societate;
- susținerea și promovarea tinerilor în cercetare;
- organizarea Concursului pentru decernarea Premiilor Academiei de Științe a Moldovei pentru realizări științifice valoroase, obținute în anii 2023–2024 în domeniul științelor vieții, științelor exacte și ingineresti, Premiului pentru tineri cercetători și a Premiului pentru promovarea științei în mass-media în anul 2024;
- desfășurarea altor activități și acțiuni stipulate de prevederile Statutului AȘM, Regulamentul privind activitatea Secțiilor de științe, Planurile de activitate ale Secțiilor de științe, aprobate prin Hotărârea Prezidiului nr. 11 din 29 ianuarie 2025.

**Președinte,
academician**

Ion TIGHINEANU

**Secretar științific general,
doctor habilitat**

Liliana CONDRATICOVA